

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему: **ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ
ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ**

Виконав: здобувач другого (магістерського)
рівня вищої освіти групи БЕБ
спеціальності 051 «Економіка»
освітньо-професійної програми «Економічна безпека»

Татусь Д.С.

(прізвище та ініціали)

Керівник

Тарасюк А.В.

(прізвище та ініціали)

Хмельницький 2024 року

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин управління і бізнесу

Кафедра економіки, підприємництва та економічної безпеки

Рівень вищої освіти другий (магістерський)

Спеціальність 051 Економіка

Освітньо-професійна програма: Економічна безпека

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

_____ Наталія ШАНДОВА

«_____» _____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Татусю Дмитру Сергійовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах антикризового управління

керівник роботи Тарасюк Алла Василівна, доцент, к.е.н.

затверджена наказом закладу вищої освіти від 6.09.2024 р. № 504-с

2. Строк подання студентом роботи 19.12.2024 р.

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, планові та звітні показники діяльності підприємства за 2021-2023 рр.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

Теоретико – методичні засади антикризового управління у системі забезпечення економічної безпеки підприємства

Аналіз стану економічної безпеки підприємств хімічної промисловості

Забезпечення економічної безпеки підприємств хімічної промисловості в умовах антикризового управління

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Робота містить 14 таблиць, 9 рисунків

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
<i>Консультант з написання I-III розділів</i>	<i>Алла ТАРАСЮК доцент</i>	6.10.2024	
<i>Консультант з нормоконтролю</i>	<i>Алла ТАРАСЮК доцент</i>	6.10.2024	

7. Дата видачі завдання 06.10.2024 р

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	06.10.2024 - 10.10.2024	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	11.10.2024 - 15.10.2024	виконано
3.	Написання I розділу	16.10.2024 - 26.10.2024	виконано
4.	Написання II розділу	27.10.2024 – 09.11.2024	виконано
5.	Написання III розділу	10.11.2024 - 24.11.2024	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	25.11.2024 - 30.11.2024	виконано
7.	Оформлення роботи	02.12.2024 - 09.12.2024	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	10.12.2024 – 15.12.2024	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	16.12.2024	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	20.12.2024	

Здобувач _____
(підпис)Дмитро ТАТУСЬ
(прізвище та ініціали)Керівник роботи _____
(підпис)Алла ТАРАСЮК.
(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота магістра Татуся Дмитра Сергійовича на тему: «Забезпечення економічної безпеки підприємства в умовах антикризового управління» містить 102 сторінки, 14 таблиць, 9 рисунків, 55 літературних джерел.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розробка та обґрунтування заходів удосконалення системи антикризового управління в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства.

Об'єктом дослідження є процес формування системи антикризового управління на прикладі підприємства ТОВ «Дніпрошина».

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та практичні аспекти формування ефективної системи антикризового управління на підприємстві.

В роботі досліджено теоретико – методичні засади антикризового управління у системі забезпечення економічної безпеки підприємства; проаналізовано стан економічної безпеки підприємств хімічної промисловості; розроблено комплекс заходів та інструментів для забезпечення економічної безпеки підприємств хімічної промисловості в умовах антикризового управління.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування запропонованих заходів і рекомендацій в практику підприємств, що сприятиме удосконаленню формування ефективної системи антикризового управління на підприємствах.

Кваліфікаційна робота магістра виконана на матеріалах підприємства хімічної промисловості ТОВ «Дніпрошина» за 2021-2023 рр.

Ключові слова: антикризове управління, економічна безпека, підприємство хімічної промисловості.

ЗМІСТ

	с.
ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО – МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1. Економічна сутність, мета та функції антикризового управління в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства.....	10
1.2. Наукові підходи до формування системи антикризового управління для забезпечення економічної безпеки підприємства.....	18
1.3. Методичні підходи щодо прогнозування кризи та антикризового управління підприємством.....	28
Висновки до розділу 1.....	37
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ.....	39
2.1. Аналітична оцінка ситуації у хімічній промисловості України та на внутрішньому товарному ринку хімічної продукції.....	39
2.2. Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	56
2.3. Оцінювання фінансового стану та економічної безпеки підприємства хімічної промисловості ТОВ «Дніпрошина».....	60
2.4. Аналіз системи антикризового управління та прогнозування ймовірності банкрутства на підприємстві.....	66
Висновки до розділу 2.....	70
РОЗДІЛ 3. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УМОВАХ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ.....	71
3.1. Розгляд можливості впровадження інноваційних стратегій на вітчизняних підприємствах як напрям підвищення ефективності антикризового управління.....	71

3.2. Обґрунтування антикризової стратегії для підприємства хімічної промисловості ТОВ «Дніпрошина».....	80
3.3. Розроблення заходів попередження кризових ситуацій на підприємстві хімічної промисловості ТОВ «Дніпрошина».....	88
Висновки до розділу 3.....	93
ВИСНОВКИ.....	94
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	97

ВСТУП

Актуальність теми полягає в тому, що на тлі економічної, політичної, фінансової нестабільності, недосконалості ринку товарів і послуг, системи інвестування, значної кількості банкрутств вітчизняних підприємств характерним є підвищення інтересу до проблем дослідження кризових явищ, природи їх виникнення, факторів, що її зумовлюють, механізмів попередження та ліквідації наслідків для забезпечення економічної безпеки підприємства. Висока імовірність виникнення і розвитку кризи в процесі діяльності будь-якого підприємства зумовлює необхідність здійснення антикризового управління в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства, яке повинно ґрунтуватися на розробці комплексу заходів виходу із кризи та подолання неплатоспроможності.

У сучасних нестабільних економічних умовах на ринку на ефективність функціонування підприємства та рівень його економічної безпеки, а також на його платоспроможність, прибутковість і ліквідність активів істотно впливають низька купівельна спроможність споживачів, стрибки валютних курсів, а також негативні ендогенні фактори, такі як низький рівень управління або підготовки персоналу, недоліки у виробничій і маркетинговій сфері, відсутність інноваційної політики. Виникнення і розгортання системної кризи, вражає основні складові елементи підприємницької діяльності, призводить до нездатності самостійного відновлення стану самоокупності та загрози банкрутства унаслідок зростання заборгованості. За таких умов необхідне швидке реагування керівників (оперативна Crash-програма), ефективне антикризове управління, мобілізація внутрішніх ресурсів.

В останні роки значна кількість наукових праць була присвячена вивченню антикризового управління та забезпеченню економічної безпеки підприємств. Проблеми антикризового управління знайшли своє відображення в працях вітчизняних та зарубіжних економістів, а саме:

І. О. Бланка, Б. Бекенферде, О. О. Бикова, Т. М. Біляцької, М. Гелінга, Н. Здравомислова, В. І. Кошкіна, Л. О. Лігоненко, О. В. Мороза, О. М. Скібіцького, О. О. Терещенка, А. В. Череп, Ю. С. Шембель, А. М. Штангерта та ін. Серед вітчизняних і зарубіжних науковців, які займалися виробленням нових та адаптацією існуючих методик аналізу питань економічної безпеки підприємства слід відзначити Антонову О. В., Белокурова В. В., Малюту Л. Я., Кузенко Т. Б., Варналій З. С., Гайдук І. С., Гаркушу В. О., Єршову Н. Ю., Гросул В. А., Ортинського В. Л. та ін.

Не зважаючи на вагомий внесок вищезазначених дослідників, проблематика антикризового управління підприємством залишається актуальною у зв'язку з відсутністю єдності підходів до її реалізації. Виникає об'єктивна потреба у подальшому дослідженні даної проблематики та її розвитку в турбулентних умовах ведення господарської діяльності.

Метою кваліфікаційної роботи магістра є розробка та обґрунтування заходів удосконалення системи антикризового управління в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства.

Для досягнення мети даного дослідження поставлено наступні завдання:

- дослідити економічну сутність, мету та функції антикризового управління в процесі забезпечення економічної безпеки підприємства;
- дослідити наукові підходи до формування системи антикризового управління для забезпечення економічної безпеки підприємства;
- розглянути методичні підходи щодо прогнозування кризи та антикризового управління підприємством;
- провести аналітичну оцінку ситуації у хімічній промисловості України та на внутрішньому товарному ринку хімічної продукції;
- дослідити організаційно-економічну характеристику підприємства хімічної промисловості ТОВ «Дніпрошина»;
- оцінити фінансовий стан та рівень економічної безпеки підприємства хімічної промисловості ТОВ «Дніпрошина»;

- здійснити аналіз системи антикризового управління та прогнозування ймовірності банкрутства на підприємстві;
- розглянути можливості впровадження інноваційних стратегій на вітчизняних підприємствах як напрям підвищення ефективності антикризового управління;
- провести обґрунтування антикризової стратегії для підприємства хімічної промисловості ТОВ «Дніпрошина»;
- розробити заходи попередження кризових ситуацій на підприємстві хімічної промисловості ТОВ «Дніпрошина».

Об'єктом дослідження є процес формування системи антикризового управління на прикладі підприємства ТОВ «Дніпрошина».

Предметом дослідження є теоретико-методологічні та практичні аспекти формування ефективної системи антикризового управління на підприємстві.

Методи дослідження. В роботі використано системний метод, аналіз, синтез, порівняння та спостереження, графічні та табличні методи при проведенні дослідження середовища функціонування підприємства, здійсненні аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства, методи узагальнення.

Інформаційну базу дослідження складають основні положення наукових праць вітчизняних і зарубіжних вчених стосовно досліджуваних питань, статистичні матеріали Державної служби статистики України, звітна інформація підприємства, матеріали наукових конференцій, періодичних видань і мережі Internet за темою дослідження.

Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості застосування запропонованих заходів і рекомендацій в практику підприємств, що сприятиме удосконаленню формування ефективної системи антикризового управління на підприємствах.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.